

Bruxelles, 13. lipnja 2016.
(OR. en)

9221/16

ECOFIN 461
UEM 207
SOC 325
EMPL 221
COMPET 295
ENV 340
EDUC 196
RECH 187
ENER 203
JAI 451

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. dok. Kom.:	9135/16 ECOFIN 426 UEM 176 SOC 290 EMPL 186 COMPET 263 ENV 307 EDUC 163 RECH 155 ENER 168 JAI 413 - COM(2016) 338 final
Predmet:	Preporuka za PREPORUKU VIJEĆA o Nacionalnom programu reformi Malte za 2016. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Malte za 2016.

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni Nacrt preporuke Vijeća, kako su ga izmijenili i usuglasili različiti odbori Vijeća na temelju prijedloga Komisije COM(2016) 338 završna verzija.

PREPORUKA VIJEĆA
od ...
o Nacionalnom programu reformi Malte za 2016.
i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Malte za 2016.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

budući da:

- (1) Komisija je 26. studenoga 2015. donijela Godišnji pregled rasta, čime je označen početak europskog semestra 2016. za koordinaciju ekonomske politike. Prioritete Godišnjeg pregleda rasta potvrdilo je Europsko vijeće 17. i 18. ožujka 2016. Komisija je 26. studenoga 2015. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća² donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojemu Malta nije utvrđena kao država članica za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Istog je dana Komisija donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja. Tu je preporuku Europsko vijeće potvrdilo 18. i 19. veljače 2016., a Vijeće donijelo 8. ožujka 2016.³ Kao zemlja čija je valuta euro te s obzirom na visoku međusobnu povezanost gospodarstava u ekonomskoj i monetarnoj uniji, Malta bi trebala osigurati punu i pravodobnu provedbu te preporuke.
- (2) Izvješće za Maltu za 2016. objavljeno je 26. veljače 2016. U njemu je ocijenjen napredak Malte u izvršavanju preporuka za Maltu koje je Vijeće donijelo 14. srpnja 2015. te napredak te zemlje u pogledu ostvarivanja nacionalnih ciljeva u okviru strategije Europa 2020.
- (3) Malta je 15. travnja 2016. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2016. i svoj Program konvergencije za 2016. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa istodobno ocijenjena.

² Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.).

³ SL C 96, 11.3.2016., str. 1.

- (4) Pri programiranju europskih strukturnih i investicijskih fondova za razdoblje 2014. – 2020. u obzir su uzete relevantne preporuke za pojedine zemlje. Kako je predviđeno u članku 23. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴, ako je pri provedbi relevantnih preporuka Vijeća potrebna potpora, Komisija može zatražiti od države članice da preispita i predloži izmjene svojeg sporazuma o partnerstvu i relevantnih programa. Komisija je dostavila dodatne pojedinosti o tome kako bi iskoristila tu odredbu u smjernicama o primjeni mjera kojima se učinkovitost europskih strukturnih i investicijskih fondova povezuje s dobrim gospodarskim upravljanjem.

⁴ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

- (5) Malta je trenutačno obuhvaćena preventivnim dijelom Pakta o stabilnosti i rastu te podliježe pravilu o dugu. Prema svojem Programu stabilnosti za 2016. vlada namjerava ostvariti suficit ukupnog salda od 0,1 % BDP-a do 2019. Strukturni saldo postupno će se poboljšati kako bi se srednjoročni proračunski cilj Malte, odnosno uravnoteženo stanje proračuna u strukturnom smislu, ostvario do 2019. Prema Programu stabilnosti očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti na 62,6 % u 2016. te na 55,5 % u 2019. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske prognoze uvjerljiv je za 2016., a oprezan za razdoblje 2017. – 2019. Međutim, nisu dovoljno precizirane mjere potrebne za ostvarenje planiranih ciljeva u pogledu deficita od 2017. nadalje. Na temelju proljetne prognoze Komisije za 2016. postoji velik rizik od znatnog odstupanja od preporučene prilagodbe prema ostvarenju srednjoročnog cilja u razdoblju 2015. – 2016., što je uglavnom posljedica odstupanja u 2015. koje treba ispraviti u 2016., a ne promijene li se politike, i u 2017. Odstupanje u 2015. dijelom se objašnjava naglim rastom ulaganja, što se djelomično objašnjava izuzetno visokom stopom apsorpcije sredstava iz fondova EU-a neposredno prije završetka programskog razdoblja 2007. – 2013. Kako bi se u dvogodišnjem razdoblju 2015 – 2016. to odstupanje smanjilo, Program stabilnosti za 2016. uključuje dodatne mjere za 2016. koje nisu mogle biti uključene već u proljetnu prognozu Komisije za 2016. Tim je mjerama cilj smanjivanje primarnih rashoda (za 0,16 % BDP-a), osobito u područjima plaća zaposlenika, intermedijarne potrošnje i kapitalnih prijenosa. Usto, revidirane su procjene nekih mjera na strani prihoda za razdoblje 2016. – 2019. kako bi se uzeli u obzir ažurirani podaci i stvarni učinak mjera u 2015. Ukupno gledajući, neto učinak tih mjera na smanjenje deficita iznosi 0,2 % BDP-a. U usporedbi s prognozom Komisije, uključivanjem tih mjera poboljšao bi se strukturni napor, dok bi strukturni saldo upućivao na određeno prosječno odstupanje tijekom dvogodišnjeg razdoblja 2015 – 2016., a za 2017. i dalje bi postojao rizik od znatnog odstupanja. Predviđa se da će Malta ispuniti zahtjeve referentnog mjerila za smanjenje duga u 2016 i u 2017. Na temelju ocjene Programa stabilnosti i uzimajući u obzir proljetnu prognozu Komisije za 2016. Vijeće smatra da postoji rizik da Malta neće biti usklađena s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu. Stoga će za osiguravanje usklađenosti u 2016. i 2017. biti potrebne dodatne mjere.

- (6) Dugoročna održivost javnih financija Malte i dalje je izazov. Tomu je uglavnom uzrok proračunski učinak troškova povezanih sa starenjem stanovništva, kao što su zdravstvena zaštita, dugotrajna skrb i mirovine. Mirovinski sustav suočava se s dvostrukim izazovom: potrebno je postići održivost i istodobno osigurati primjerena mirovinska primanja. Rashodi za mirovine u 2013. iznosili su 9,6 % BDP-a, što je niže od prosjeka EU-a, no predviđa se njihovo povećanje na 12,8 % do 2060., što znači da će biti među najvišima u Uniji. U ožujku 2016. vlada je donijela nekoliko mjera za rješavanje pitanja održivosti i primjerenosti mirovinskog sustava, ali proračunski učinak još nije ocijenjen. Da bi se poboljšala primjerenost tog sustava, nacionalna minimalna mirovina koja se temelji na doprinosima u 2016. i dalje bilježi rast kako bi do 2027. dosegla 60 % prosječnog dohotka te kako bi se proširila obuhvaćenost. Uspješnost te reforme ovisit će o očuvanju zapošljivosti starijih dobnih skupina. Uz mirovine predviđa se rast javnih rashoda za zdravstvo i dugotrajnu skrb, na 2,1 % BDP-a i 1,2 % BDP-a, što je brže od prosjeka EU-a. Vlada je donijela nacionalnu strategiju za zdravstveni sustav i provodi reviziju rashoda u zdravstvu kako bi se poboljšala učinkovitost rashoda. No uštede koje proizlaze iz tih napora još nisu vidljive. Za održivost bi dugoročno bilo dobro iskoristiti potencijalne uštede za rješavanje pitanja predviđenog rasta rashoda.
- (7) Ostvarena su znatna ulaganja, ali rezultati obrazovanja i osposobljavanja i dalje su ispod željene razine. To utječe na kvalitetu ponude radne snage i stopu sudjelovanja na tržištu rada. Razina visokog obrazovanja malteške radne snage još je među najnižima u Uniji. Iako Malta provodi sveobuhvatnu strategiju cjeloživotnog učenja, sudjelovanje u programima cjeloživotnog učenja i dalje je ograničeno, osobito među osobama s niskom razinom ostvarenog obrazovanja. U tome su području potrebni ciljano informiranje, bolji pristup osposobljavanju te partnerstva poslodavaca s ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje. U 2015. službeno je odobreno osnivanje instituta za trajno stručno usavršavanje nastavnika (Institut za obrazovanje). Glavni su ciljevi toga Instituta: i. osposobljavanje nastavnika za svakodnevni nastavnički rad; ii. djelovanje kao centar u kojem se nastavnici sastaju i razmjenjuju iskustva te iii. unapređivanje sustava vođenja obrazovnih ustanova. Institut počinje s radom i očekuje se da će postati glavni pokretač u ostvarivanju potreba nastavnika u pogledu stručnog usavršavanja. Napredak u tom području morat će se pratiti.

- (8) Osim jednokratnih opsežnih projekata u razdoblju 2014 – 2015., ulaganja su na Malti slaba zbog strukturnih promjena u gospodarstvu i zastoja. To je uglavnom povezano s rastom važnosti uslužnih sektora za koje je kapital potreban u manjoj mjeri, zbog čega se smanjuju potrebe za budućim ulaganjima u gospodarstvu. No i dalje su aktualni problemi koji utječu na investicijske aktivnosti u zemlji, primjerice nedovoljan kapacitet za inovacije, nedovoljne vještine, neučinkovitost javne uprave i pravosuđa, regulatorno opterećenje i znatna prometna zagušenost.
- (9) Prometna i logistička infrastruktura bitne su prepreke stranim ulaganja. Vanjski troškovi prijevoza znatan su teret gospodarstvu Malte. Oni su uglavnom posljedica neodgovarajućeg korištenja prometnom mrežom te države i nedostatka stvarne alternative upotrebi osobnih automobila. Osim toga, velik broj privatnih vozila, zagađenje i prometna zagušenost prepreka su održivosti prometnog sektora u državi. Još nije provedena sveobuhvatna prometna strategija, unatoč činjenici da je upravo razvoj nacionalne prometne strategije i glavnog prometnog plana preduvjet povlačenju sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih fondova (2014. – 2020.) iz kojih će se sufinancirati ulaganja u promet.
- (10) Vlada je poduzela nekoliko mjera kojima malim i srednjim poduzećima želi olakšati pristup financiranju. Te su mjere usmjerene na osiguravanje vlasničkog i poduzetničkog kapitala jer je posljednjih godina to glavni problem. Usto, buduće mjere uključuju osnivanje središnjeg kreditnog registra i razvojne banke te pokretanje posebne platforme na malteškoj burzi putem koje mala i srednja poduzeća mogu prikupljati sredstva na tržištu kapitala. Iako poteškoće u području pristupa nebankarskim instrumentima i dalje postoje, mala i srednja poduzeća na Malti ostvaruju veću korist od boljeg financijskog okružja u odnosu na usporediva poduzeća.

- (11) Komisija je u okviru europskog semestra provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Malte i objavila je u Izvješću za Maltu za 2015. Ocijenila je i Program stabilnosti, Nacionalni program reformi te mjere poduzete kao odgovor na preporuke upućene Malti prethodnih godina. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Malti, nego i njihovo poštovanje pravila i smjernica EU-a, a s obzirom na potrebu jačanja ukupnog gospodarskog upravljanja EU-om pružanjem doprinosa budućim nacionalnim odlukama s razine EU-a. Preporuke u okviru europskog semestra navedene su u preporukama 1. i 2. u nastavku.
- (12) Uzimajući u obzir tu ocjenu, Vijeće je preispitalo Program stabilnosti, a njegovo je mišljenje⁵ posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku.

⁵ U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

PREPORUČUJE da Malta u 2016. i 2017. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Zbog velikog rizika od znatnog odstupanja ostvariti godišnju fiskalnu prilagodbu od 0,6 % BDP-a prema srednjoročnom proračunskom cilju u 2016. i 2017. poduzimanjem potrebnih strukturnih mjera. Pojačati mjere za osiguravanje dugoročne održivosti javnih financija.
2. Poduzeti mjere za jačanje ponude radne snage, osobito povećanim sudjelovanjem niskokvalificiranih osoba u cjeloživotnom učenju.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*
